

SAJUNGOS VYRIAUSIASIS
ĮGALIOJINIS UŽSIENIO
REIKALAMS IR
SAUGUMO POLITIKAI

Briuselis, 2018 09 19
JOIN(2018) 31 final

**BENDRAS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI, REGIONŲ KOMITETUI
IR EUROPOS INVESTICIJŲ BANKUI**

Glaudesnės Europos ir Azijos sąsajos. ES strategijos sudedamosios dalys

**BENDRAS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI,
TARYBAI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI,
REGIONŲ KOMITETUI IR EUROPOS INVESTICIJŲ BANKUI**

Glaudesnės Europos ir Azijos sąsajos. ES strategijos sudedamosios dalys

1. Įvadas

Europos Sąjungos ir Azijos santykiai yra pasaulinės reikšmės ir tikėtina, kad šių regionų ryšiai artimiausiais metais stiprės. Azijai, kurioje gyvena maždaug 60 proc. pasaulio gyventojų, tenka 35 proc. ES eksporto (618 mlrd. EUR) ir 45 proc. ES importo (774 mlrd. EUR)¹. Didėjantis tarpusavio priklausomumas pasaulyje teikia Europai ir Azijai galimybių stiprinti bendradarbiavimą, taikiai bendradarbiauti politikos klausimais, užtikrinti stipresnius sąžiningus ekonominius santykius, palaikyti išsamų visuomenės dialogą ir bendradarbiauti tarptautinio bei regionų saugumo klausimais. Abi kartu Europa ir Azija gali skatinti aktyvesniu bendradarbiavimu grindžiamą požiūrį į pasaulio politiką, visuotinį stabilumą ir ekonominį regionų klestėjimą.

Kad galėtų toliau iš esmės keisti šį bendradarbiavimą ir pasinaudoti pasaulio ekonomikos galimybėmis, ES ir Azija turėtų užtikrinti veiksmingą ir tvarų sujungiamumą. Sujungiamumas² skatina ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą, pasaulinį konkurencingumą ir prekybą, taip pat žmonių, prekių ir paslaugų judėjimą Europoje, Azijoje ir tarp jų.

Remiantis kai kuriais skaičiavimais, norint išlaikyti šiandienos augimo spartą ir prisitaikyti prie klimato kaitos, artimiausiais dešimtmečiais Azijai reikės daugiau kaip 1,3 trln. EUR infrastruktūros investicijų per metus³. Galima palyginti: apskaičiuota, kad Europos Sąjungoje investuojant į transeuropinį transporto tinklą 2021–2030 m. laikotarpiu prireiks 1,5 trln. EUR. Vis dėlto tai nėra vien investicinis uždavinys. Azija apima įvairius regionus, o juose esančios šalys labai skirtingos, nes taiko skirtingus ekonominius modelius ir yra nevienodai išsivysčiusios. Norint skatinti patekimą į rinką ir tarpvalstybinį prekių, paslaugų, kapitalo ir žmonių judėjimą, reikia nuoseklių ir suderintų taisyklių, standartų arba praktikos. Siekiant ilgainiui užtikrinti tvarias sujungiamumo investicijas, reikia aukštų aplinkos ir socialinių standartų, tinkamo planavimo ir išsamios gyvavimo ciklo sąnaudų ir naudos analizės. Kad būtų galima išvengti įsiskolinimo rizikos, reikia užtikrinti infrastruktūros projektų fiskalinį ir finansų tvarumą.

Todėl Komisija siūlo **ES strategijos dėl glaudesnių Europos ir Azijos sąsajų** sudedamąsias dalis ir konkrečius politikos pasiūlymus bei iniciatyvas, kuriais būtų galima gerinti Europos ir Azijos jungtis, be kita ko, naudojantis sąveikiais transporto, energetikos ir skaitmeniniais tinklais⁴. Šis komunikatas taip pat yra vienas iš ES dokumentų, skirtų 2018 m. spalio mėn. vyksiančiam 12-ajam Azijos ir Europos susitikimui (ASEM), per kurį bus galima skatinti sujungiamumą ir plėtoti bendradarbiavimą su partneriais Azijoje.

¹ Žr. 2016 m. duomenis adresu http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2011/january/tradoc_147207.pdf.

² Sujungiamumas apibrėžtas 2017 m. lapkričio 20–21 d. Neipide (Mianmare) vykusio 13-ojo Azijos ir Europos susitikimo (angl. ASEM) užsienio reikalų ministrų pirmininkų pareiškime.

³ Azijos plėtros bankas. „Meeting Asia’s Infrastructure Needs“, 2017 m.

⁴ Sujungiamumo svarba gerovei pripažinta dešimtyje Europos Komisijos prioritetų, Visuotinėje ES užsienio ir saugumo politikos strategijoje ir Europos konsensuso dėl vystymosi pareiškime.

Šis komunikatas turėtų būti vertinamas atsižvelgiant į Komisijos pasiūlymą dėl kitos daugiametės finansinės programos⁵, kurioje nustatyti aiškūs prioritetai, išsamiau paaiškinti neseniai priimtuose Komisijos komunikatuose⁶, ir kartu suteiktos priemonės skatinti ir remti privačias investicijas visame pasaulyje.

2. Europietiškas tvarus, visapusiškas ir taisyklėmis grindžiamas sujungiamumas

Pastaruosius dešimtmečius ES skatino vidaus sujungiamumą. Sukūrusi **vidaus rinką** ES sudarė sąlygas laisvam žmonių, prekių, paslaugų ir kapitalo judėjimui. Visoje ES galiojančios taisyklės – pvz., ES valstybės pagalbos kontrolės ir viešųjų pirkimų taisyklės, – užtikrina sąžiningą ir skaidrią konkurenciją, o Sąjungos politika taip pat užtikrina aplinkos apsaugą, saugą, saugumą ir socialines bei asmens teises⁷. Be to, ES taip pat skatina kurti žiedinę ekonomiką, užtikrinti mažą išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir klimato kaitos poveikiui atsparią ateitį, kad būtų galima įgyvendinti darnaus vystymosi tikslus (DVT) ir Paryžiaus klimato susitarime nustatytus tikslus. Šia politika paskatintos investicijos į tarpvalstybinį sujungiamumą, grindžiamą švariu transeuropiniu tinklu (angl. TEN), kuriam taikomi gerai apibrėžti prioritetai ir standartai. Tai naudinga piliečiams, kaip sujungiamumo vartotojams, ir įmonėms, nes jie gali pasitikėti veiksminga visos Europos infrastruktūra, laisva ir sąžininga konkurencija ir remtis bendrais standartais. ES vidaus rinka padidino našumą ir konkurencingumą, todėl iš jos būtų galima semtis idėjų visame pasaulyje.

ES sujungiamumo politika siekiama skatinti veiksmingumą ES bendrojoje rinkoje ir didinti sujungiamumą pasauliniu mastu, daug dėmesio skiriant naudai žmonėms ir jų teisėms. Šiuos tikslus remia darnaus vystymosi, priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo, skaitmeninimo, investicijų, inovacijų ir lyderystės pasaulyje politika.

Atsižvelgdama į savo patirtį ES gali skatinti požiūrį į tvarų, visapusišką ir taisyklėmis grindžiamą sujungiamumą:

- **tvarus sujungiamumas** – kad būtų galima skatinti našumą, ekonomikos augimą ir kurti darbo vietas, sujungiamumo investicijos turi užtikrinti rinkos efektyvumą ir būti perspektyvios fiskaliniu požiūriu. Siekdama atsižvelgti į klimato kaitos ir aplinkos būklės blogėjimo problemas, ES, remdamasi poveikio aplinkai vertinimais, turi skatinti mažinti ekonomikos priklausomybę nuo iškastinio kuro ir laikytis aukštų standartų. Siekdama tolesnės socialinės pažangos, ji turi laikytis aukštų skaidrumo ir valdymo standartų ir, rengdama tinkamas viešas konsultacijas, suteikti galimybę su projektais susijusiems žmonėms būti išgirstiems. Sujungiamumo politika turėtų mažinti neigiamą šalutinį poveikį, pvz., poveikį aplinkai, spūstis, triukšmą, taršą ir avarijų skaičių. Trumpai tariant, ilguoju laikotarpiu sujungiamumas turi būti tvarus ekonominiu, fiskaliniu, aplinkos ir socialiniu požiūriais;

⁵ Komunikatas *Šiuolaikiškas biudžetas Sąjungai, kuri apsaugo, suteikia galių ir gina. 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa*, COM(2018) 321.

⁶ Komunikatai *Afrikos ir Europos tvarių investicijų ir darbo vietų kūrimo aljansai*, COM(2018) 643, ir *Veiksmingesnės investicijų už Europos Sąjungos ribų finansinės struktūros kūrimas*, COM(2018) 644.

⁷ Įpareigojimas atlikti infrastruktūros projektų poveikio aplinkai vertinimus Europos Sąjungos teisės aktuose pirmąkart buvo nustatytas 1985 m. Turėtų būti laikomasi atsargumo principo, prevencijos principo, žalos aplinkai atitaisymo ten, kur yra jos šaltinis, principo ir principo „teršėjas moka“. Žr. Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 174 straipsnio 2 dalį.

- **visapusiškas sujungiamumas** – sujungiamumą sudaro tinklai ir per juos vykstantys žmonių, prekių, paslaugų ir kapitalo srautai. Tai oro, žemės ar jūrų transporto jungtys. Tai skaitmeniniai tinklai, apimantys judrųjį ir fiksuotąjį ryšius, pagrindinį interneto tinklą ir vietines linijas, kabelius ir palydovus. Tai taip pat energetikos tinklai ir energijos srautai: dujos, įskaitant suskystintas gamtines dujas, elektros tinklai, atsinaujinantieji energijos ištekliai ir efektyvus energijos vartojimas. Reikėtų gerinti šių trijų sektorių sąsajas, kuriomis kartais užtikrinamas novatoriškas ir naujų formų sujungiamumas. Sujungiamumui labai svarbus žmogiškasis aspektas, todėl įgyvendinant bet kokią politiką daug dėmesio turi būti skiriama žmonių interesams ir teisėms;
- **tarptautinėmis taisyklėmis grindžiamas sujungiamumas** – kad žmonės, prekės, paslaugos ir kapitalas galėtų judėti veiksmingai, teisingai ir sklandžiai, reikia taisyklių ir teisės aktų. Tarptautiniu lygmeniu sutarta praktika, taisyklės, konvencijos ir techniniai standartai, kuriuos remia tarptautinės organizacijos ir institucijos, sudaro sąlygas tarpvalstybiniam tinklų ir prekybos sąveikumui. Savo vidaus rinkoje Europos Sąjunga įmonėms užtikrina nediskriminavimą bei vienodas sąlygas ir skatina atvirą ir skaidrią investavimo aplinką, kartu saugodama savo ypatingos svarbos turtą⁸. ES turėtų toliau skatinti atvirus ir skaidrius viešųjų pirkimų procesus, per kuriuos įmonės naudotųsi vienodomis sąlygomis.

Tuo remdamasi ES su savo kaimyninėmis šalimis ir partneriais Azijoje bendradarbiaus trimis kryptimis:

- pirma, padės užtikrinti veiksmingas jungtis ir tinklus tarp Europos ir Azijos, kurdama prioritetinius transporto koridorius, skaitmeninius ryšius ir bendradarbiaudama energetikos srityje žmonių ir atitinkamų šalių ekonomikos labui;
- antra, užmegs sujungiamumo partnerystes, grindžiamas bendrai sutartomis taisyklėmis ir standartais, kuriais sudaromos sąlygos geresniam prekių, žmonių, kapitalo ir paslaugų valdymui;
- trečia, padės mažinti didelį investicijų trūkumą, gerindama išteklių sutelkimą, didindama ES finansinių išteklių poveikį ir stiprindama tarptautines partnerystes.

3. Veiksmingų Europos ir Azijos jungčių kūrimas

Siekdama toliau didinti esamų ir būsimų jungčių veiksmingumą, Sąjunga kartu su savo partneriais turėtų spręsti Europos ir Azijos transporto, energetikos ir skaitmeninių ryšių klausimus, kartu atsižvelgdama į didelį poveikį sujungiamumui darančius sparčius technologinius pokyčius. Spręsdami Europos ir Azijos fizinių jungčių klausimus, ES ir jos partneriai taip pat turėtų skatinti studentų, akademikų ir mokslininkų sujungiamumą ir judumą.

3.1. Transportas

Partnerius iš Azijos ir Sąjungą sieja bendras interesas plėtoti veiksmingus, ekonomiškai perspektyvius ir aplinkos atžvilgiu tvarius prekybos maršrutus ir koridorius tarp Europos ir Azijos. Pagal vertę šiandien 70 proc. prekybos vyksta jūromis, daugiau kaip 25 proc. – oru, o

⁸ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma tiesioginių užsienio investicijų į Europos Sąjungą tikrinimo sistema (COM(2017) 487).

geležinkeliai tebėra palyginti nereikšmingi. Augimo galimybės visuose sektoriuose yra didelės.

ES kartu su savo kaimyninėmis šalimis ir partneriais Azijoje turėtų gerinti transporto jungtis. ES turėtų stengtis **sujungti gerai išplėtotą transeuropinį transporto tinklą (angl. TEN-T) su Azijoje veikiančiais tinklais**. TEN-T apima aiškius prioritetus ir standartus, kuriais siekiama skatinti tarpvalstybinį ir sąveikų daugiarūšį transportą, t. y. geležinkelių, jūrų ir vidaus vandenų kelių derinį. Siekdama šio tikslo, ES prireikus galėtų siūlyti techninę pagalbą, siekdama padėti savo partneriams planuoti transporto sistemas, užtikrinti jų tarpusavio sujungiamumą ir prireikus padėti finansuoti infrastruktūrą (žr. 4 dalį). Naujais sujungiamumo lygių vertinimo metodais, pvz., taikant sujungiamumo indeksus, bus lengviau nustatyti spragas ir galimybes. ES taip pat turėtų padėti gerinti transporto jungčių su Azija saugumą.

Sujungiamumas ir saugumas

Pasaulis vis labiau priklauso nuo sudėtingų duomenų tinklų ir perdavimo, energijos jungčių, tiksliai suplanuotų vertės grandinių ir žmonių judumo. Norint suvaldyti šiuos srautus, reikia surasti tinkamą pusiausvyrą tarp, viena vertus, jų lengvinimo ir, kita vertus, jų saugos bei saugumo užtikrinimo. Hibridinių grėsmių ir terorizmo laikais svarbu užtikrinti srautų saugumą. Galimybės naudotis prekybos maršrutais vis dar priklauso nuo politinės ir saugumo aplinkos tinkamumo ir nuo to, kaip sprendžiami sunkumai, pvz., susiję su tarpvalstybiniu organizuotu nusikalstamumu, bet kokia kontrabanda ir neteisėta prekyba, kibernetiniu saugumu ir išpuoliais prieš energetinį bei transporto saugumą. Šių sunkumų neįmanoma įveikti vien šalių arba subjektų vidaus arba išorės politika. ES kartu su šalimis partnerėmis turėtų stengtis pagerinti transporto jungčių su Azija saugą ir saugumą, pirmiausia – kibernetinio saugumo srityje.

• Oro transportas

ES **aviacijos susitarimais** su trečiosiomis šalimis kuriamos naujos ekonominės galimybės, nes atveriamos rinkos ir skatinamos investavimo galimybės. Siekdama sudaryti sąlygas augti oro transporto sektoriui Europos Sąjungos ir šalių partnerių piliečių bei įmonių labui, ES šiuo metu derasi dėl aviacijos susitarimų su keliomis savo kaimyninėmis ir Azijos šalimis⁹. Dėl jų derėdamasi ES taip pat atsižvelgia į aviacijos poveikį aplinkai ir klimatui, ypač į aviacijos išmetamųjų teršalų problemą. Europos Sąjunga Europoje, Azijoje ir kituose regionuose toliau rems būtiną **ilgalaikį** oro transporto **priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą**, be kita ko, skatindama veiksmingai įgyvendinti tarptautinius susitarimus¹⁰ ir imdamasi tikslingos gebėjimų stiprinimo veiklos šalyse partnerėse.

• Jūrų transportas

Rengdama visos ES politikos priemones ir prisidedama, be kita ko, prie Tarptautinės jūrų organizacijos (angl. IMO) aplinkosaugos pastangų, ES remia švarią ir tvarią laivybą. Įgyvendindama savo transporto priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo strategiją, Komisija toliau skatins Europos ir Azijos uostuose naudoti **alternatyviuosius degalus**. Toliau bendradarbiaudama su trečiosiomis šalimis Azijoje pagal atitinkamus **jūrų transporto susitarimus**, ji padės reguliuoti ir lengvinti jūrų eismą. Kad būtų galima sparčiau tvarkyti muitinės formalumus, ji turėtų skatinti savo iniciatyvas skaitmeninti ir paprastinti

⁹ Su Armėnija derybos užbaigtos, o derybos su Pietryčių Azijos valstybių asociacija (angl. ASEAN), Azerbaidžanu, Turkija ir Kataru tęsiasi. Komisija yra parafavusi bendrosios aviacijos erdvės susitarimą su Ukraina, dvišalį aviacijos saugos susitarimą su Kinija ir derasi dėl atitinkamo susitarimo su Japonija.

¹⁰ Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (angl. ICAO) susitarimai.

administracinius formalumus Azijos uostuose¹¹. ES taip pat turėtų skatinti plačiau patvirtinti Roterdamo taisykles; jos palengvintų elektroninių dokumentų naudojimą laivybos srityje¹². Siekdama didinti jūrų saugumą, ES turėtų pasiūlyti papildomų priemonių ir toliau remti tarptautines pastangas, be kita ko, dalyvaudama IMO veikloje. ES turėtų toliau plėtoti tarpininkės vaidmenį Juodosios jūros baseine.

- **Sausumos transportas**

Geležinkelių transporto sektoriuje ES kartu su savo partneriais turėtų stengtis didinti geležinkelių jungčių konkurencingumą, trumpindama tranzito trukmę ir didindama apkrovos rodiklius. ES išplėtė transeuropinį transporto tinklą (TEN-T) į Vakarų Balkanus ir neseniai sutarė dėl TEN-T plėtimo su šešiomis Rytų partnerystės šalimis (Armėnija, Azerbaidžanu, Baltarusija, Gruzija, Moldova ir Ukraina). Ateityje svarbus vaidmuo galėtų tekti tiek geležinkelių jungtims **tarp Šiaurės ir Pietų**¹³, tiek **tarp Rytų ir Vakarų**¹⁴. Ypač smarkai išaugo geležinkelių jungties tarp ES ir Kinijos svarba. Reikėtų išspręsti šios geležinkelių jungties ilgalaikio ekonominio perspektyvumo ir konkurencinio neutralumo klausimus. ES remia Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisijos (angl. UNECE) suvienodintos geležinkelių teisės iniciatyvą, kuria siekiama suvienodinti teisinę prekių vežimo geležinkeliais per Eurazijos žemyną sistemą. ES kartu su atitinkamomis geležinkelių transporto organizacijomis¹⁵ stengsis išplėsti ES techninių specifikacijų ir saugos valdymo sistemų taikymą. Europos ir Azijos sujungiamumo atžvilgiu **kelių transportas** paprastai tinkamas vežant vidutinio nuotolio atstumais (pvz., į Vidurinę Aziją), o kaip antrinis transporto tinklas – derinant jį su kitų rūšių transportu. Be to, svarbu užtikrinti tinkamas socialines sąlygas šio sektoriaus darbuotojams ir sąžiningą kelių transporto įmonių konkurenciją. Bendradarbiaudama su Azijos šalimis ES turėtų daug dėmesio skirti **kelių saugumo** skatinimui, dalydamasi geriausia patirtimi ir tinkamiausiais sprendimais mažinti žuvusiųjų ir sužeistųjų keliuose skaičių. ES taip pat padės skatinti keitimąsi **multitinių** informacija ir plėtoti bendradarbiavimą tranzito klausimais tiek dvišaliu lygmeniu, tiek dalyvaudama Pasaulio multitinių organizacijos (PMO) veikloje.

3.2. Skaitmeninis sujungiamumas

Siekiant remti skaitmeninę ekonomiką, labai svarbios yra **didelio pralaidumo tinklų jungtys**. Kuriant pagrindinių tinklų jungtis su Azijos ir kitomis trečiosiomis šalimis bus padedama užtikrinti visapusiškai junglų tinklą ir reikiamą dažnių juostos plotį bei kitus šios vis svarbesnės infrastruktūros kokybės kriterijus. Įsitikinta tuo, kad universali ir įperkama prieiga prie interneto **sudaro sąlygas socialiniam ir ekonominiam vystymuisi**.

Palaidydamas santykius su Azijos šalimis ES turėtų skatinti taikią, saugią ir atvirą IRT aplinką, kurioje būtų atsižvelgiama į kibernetinius pavojus ir saugomos žmogaus teisės bei laisvės internete, taip pat asmens duomenys. Norint remti privačias ir viešąsias investicijas

¹¹ Komunikatas *Europos Sąjungos jūrų transporto politikos strateginiai tikslai ir rekomendacijos iki 2018 m.*, COM(2009) 8.

¹² Jungtinių Tautų Konvencija dėl tarptautinio prekių vežimo jūra sutarčių (2008 m.).

¹³ Geležinkelių jungtys tarp Šiaurės ir Pietų sujungia Viduržemio jūros, Juodosios jūros ir Persijos įlankos regionus su Šiaurės jūros, Baltijos jūros ir Arkties regionais.

¹⁴ Geležinkelių jungtys tarp Rytų ir Vakarų jungia Europos Sąjungą su Kinija ir Vidurine Azija.

¹⁵ Tarptautinio vežimo geležinkeliais tarpvyriausybine organizacija (pranc. OTIF) ir Geležinkelių bendradarbiavimo organizacija.

į skaitmeninę infrastruktūrą¹⁶, taip pat politiką ir paskatas šalinti skaitmeninę atskirtį, pirmiausia – atokiuose regionuose arba žemyninėse šalyse, reikia darnaus reguliavimo požiūrio. Šiuo tikslu Sąjunga prireikus Azijoje toliau įgyvendins savo **strategiją Skaitmeninimas vystymosi labui**¹⁷, o ją įgyvendindama propaguos skaitmenines technologijas ir paslaugas, kuriomis skatinamas socialinis ir ekonominis vystymasis.

3.3. Energetikos tinklų sujungiamumas

Su 2020 m. atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir efektyvaus energijos vartojimo tikslais susietas ES energijos rinkos liberalizavimas ir energetikos sąjungos strategija paskatino rinkos veikiamą pertvarką ir perėjimą prie švarios energijos. Todėl sukurtas nuo iškastinio kuro mažiau priklausomas ir labiau tarpusavyje susietas elektros energijos tinklas, o jis yra nepaprastai svarbus konkurencijai ir svarbus kintančiųjų atsinaujinančiųjų išteklių energijos integravimo veiksnys. Remdamasi savo patirtimi, ES turėtų skatinti regionų **energetikos tinklų jungčių platformas**, kuriose daug dėmesio skiriama rinkos principams, raginti modernizuoti energijos sistemą bei rinktis švairius (decentralizuotus) sprendimus, skatinti energijos vartojimo efektyvumą ir **remti energijos jungtis tarp partnerių Azijoje ir su jais**.

3.4. Žmonių sujungiamumas

Tarpusavio supratimui ir ekonomikos augimui labai svarbus studentų, akademikų ir mokslininkų sujungiamumas ir judumas. Nuo 2014 m. pagal įvairias programas buvo finansuotas daugiau kaip 18 000 studentų, mokslininkų ir darbuotojų judumas. Pagal programas *Erasmus* ir *Marie Skłodowskos-Curie veiksmai*, užtikrindama abipusį diplomų pripažinimą ir vykdydama regioninius mokslininkų ir inovacijų kūrėjų mainus, ES turėtų toliau stiprinti studentų ir akademikų mainus su Azijos šalimis. ES turėtų skatinti miestų tarpusavio bendradarbiavimą, įskaitant ES kultūros sostinių ir atitinkamų Azijos miestų bendravimą, didinti menininkų judumą ir stiprinti bendradarbiavimą sporto srityje.

Pagrindiniai 3 skyriaus veiksmai

Komisija:

- *parengs metodiką, kurią taikant būtų galima įvertinti tvaraus sujungiamumo lygius Europoje ir Azijoje ir jo ekonominę poveikį ES ir jos regionuose;*
- *skatins keitimąsi muitinių ir skaitmeninių transporto koridorių duomenimis ir įvertins riziką;*
- *tęs oro transporto susitarimų derybas su Pietryčių Azijos valstybių asociacija (angl. ASEAN), Azerbaidžanu, Turkija ir Kataru, taip pat pasirašys dvišalius skrydžių saugos susitarimus su Kinijos Liaudies Respublika (Kinija) ir Japonija;*
- *tarptautiniuose forumuose skatins susitarimus dėl transporto priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo, ypač aviacijos ir jūrų sektoriuose;*
- *skatins jūrų transporto Azijoje ir Juodosios jūros šalyse skaitmeninimą ir administracinį paprastinimą, taip pat Roterdamo taisyklių patvirtinimą;*

¹⁶ Žr. komunikatą *Šiuolaikiškas biudžetas Sąjungai, kuri apsaugo, suteikia galių ir gina*, COM(2018) 321; jame Komisija siūlo pagal 2021–2027 m. Europos infrastruktūros tinklų priemonę skatinti skaitmeninį sujungiamumą su Azijos ir kitomis šalimis.

¹⁷ Žr. tarnybų darbinį dokumentą *Skaitmeninimas vystymosi labui: skaitmeninių technologijų ir paslaugų integravimas į ES vystymosi politiką*, SWD(2017) 157.

- išnagrinės galimybę, atliekant numatytą TEN-T reglamento peržiūrą, kurią reikia užbaigti iki 2023 m., išplėsti Europos Sąjungos TEN-T koridoriaus koordinatoriaus (-ių) įgaliojimus, įtraukiant į juos regioną, kuriam taikoma plėtros ir kaimynystės politika;
- vykdys su etišku naudojimosi tokiomis ateities perspektyvomis grindžiamomis technologijomis, kaip dirbtinis intelektas, standartais susijusių veiklų ir skatins visapusiškai laikytis atsakingos valstybės elgesio reikalavimų internete;
- siekdama didinti galimybes mainų ir judumo srityse, toliau skatins programas „Erasmus+“ ir „Marie Skłodowskos-Curie veiksmi“ Azijoje, taip pat susijusius abipusiškumo susitarimus.

4. Tarptautinių tvaraus sujungiamumo partnerysčių plėtojimas

Bendradarbiavimo tvaraus sujungiamumo srityje aspektus nustato **įvairūs subjektai** ir veiksniai¹⁸. Siekdama veiksmingai siekti sujungiamumo, ES turėtų stiprinti esamas ir toliau megzti naujas tvarias, atviras, įtraukias ir taisyklėmis grindžiamas dvišales, regionines ir tarptautines partnerystes.

4.1. Dvišalis bendradarbiavimas

ES yra svarbi **bendradarbiavimo vystymosi ir investavimo srityse** partnerė Azijoje. Per dialogus vystymosi srityje taip pat aptariamos investicijos bei tvarus sujungiamumas ir į juos reikėtų įtraukti galimą bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis. Šiuo atžvilgiu ES ir jos partneriai iš Azijos gali bendradarbiauti siekdami gerinti reguliavimo aplinką, viešųjų finansų valdymą ir vidaus išteklių sutelkimą. ES taip pat siūlys savo paramą, be kita ko, teikdama techninę paramą, kad, remiantis tarptautiniais standartais ir geriausia patirtimi, būtų galima stiprinti planavimo gebėjimus, rengti ir įgyvendinti tvaraus sujungiamumo projektus, politiką ir reguliavimo sistemas.

Dvišalis bendradarbiavimas su atskiromis šalimis turėtų būti pritaikomas prie konkrečių jų aplinkybių. Pavyzdžiui, kartu su Kinija ES turėtų stiprinti esamą bendradarbiavimą atitinkamų infrastruktūros ir vystomojo bendradarbiavimo iniciatyvų klausimais, skatinti įgyvendinti patekimo į rinką ir vienodų sąlygų principus, o įgyvendinant sujungiamumo iniciatyvas remtis tarptautiniais standartais. Kartu su Japonija ES turėtų atidžiai koordinuoti pastangas skatinti tarptautinius standartus ir regioninį bendradarbiavimą Azijoje, pirmiausia suteikdama naują impulsą ES ir Japonijos dialogui transporto srityje. Pietryčių Azijoje ES turėtų tęsti 2011 m. su Singapūru pradėtą dialogą transporto srityje.

Kartu ES turėtų plėsti dialogą tvaraus sujungiamumo klausimais su kitais partneriais, įskaitant Afganistaną, Indiją, Indoneziją, Iraną, Pakistaną, Rusiją, Korėjos Respubliką, Turkiją ir Vidurinės Azijos šalis, taip pat Australiją ir Jungtines Amerikos Valstijas.

¹⁸ Įvairios ES partnerių įgyvendinamos sujungiamumo iniciatyvos nurodytos bendrame tarnybų darbiname dokumente SWD(2017) 436 *Europos ir Azijos sujungiamumo analizė. Pagrindinės išvados*.

Tvarus sujungiamumas įgyvendinant ES plėtros ir kaimynystės politiką

Sujungiamumas yra svarbus ES plėtros ir kaimynystės politikos aspektas. Šalys, kurioms taikoma ši politika, vienodina arba derina savo požiūrius su ES požiūriu, todėl tvarus sujungiamumas laipsniškai įtraukiamas į jų teisės aktus.

Naujosios ES Vakarų Balkanų politikos srityje¹⁹ Komisija neseniai pradėjo įgyvendinti šiam regionui skirtas pavyzdines iniciatyvas dėl sujungiamumo didinimo ir skaitmeninę darbotvarkę. Per 2018 m. gegužės mėn. vykusio ES ir Vakarų Balkanų aukščiausiojo lygio susitikimą paskelbtoje Sofijos deklaracijoje taip pat įsipareigojama iš esmės didinti sujungiamumą visais – transporto, energetikos, skaitmeninio ir žmogiškaisiais – aspektais²⁰. Neseniai stengtasi stiprinti bendradarbiavimą skaitmeninės ekonomikos srityje, o dabar rengiamas investavimo į transportą Rytų partnerystės šalyse veiksmų planas.

Todėl Komisija užtikrins, kad į tvarų sujungiamumą būtų plačiau atsižvelgiama ES plėtros ir kaimynystės politikoje, taip pat skatins tolesnę techninę ir reguliavimo konvergenciją šioje srityje. Be to, ji toliau padės įgyvendinti viešųjų pirkimų teisės aktus ir skatins skaidrumą bei geriausią patirtį.

4.2. Regioninis bendradarbiavimas

ES turi patirties, įgytos kuriant tokias regionų bendradarbiavimo struktūras kaip aplink Baltijos jūros regioną. Bendradarbiaudama su savo šalimis partnerėmis, tarptautinėmis organizacijomis ir finansų įstaigomis, ES turėtų apvarstyti galimybę parengti Azijai skirtus **regioninio bendradarbiavimo sujungiamumo srityje metodus** ir šiuo tikslu pateikti su sujungiamumu susijusios konkrečiuose regionuose vykdomos veiklos, sujungiamumo spragų ir bendradarbiavimo, siekiant remti ES ir Azijos sujungiamumą, galimybių analizę.

Azijoje veikia kelios tarptautinės organizacijos ir mechanizmai, kurių įgaliojimai susiję su sujungiamumu²¹. ES bendradarbiavimo su šiomis organizacijomis pobūdis priklauso nuo šių organizacijų veiklos ir veiksmų apimties. ASEM yra svarbi bendradarbiavimo su pagrindiniais partneriais Azijoje platforma. ES turėtų toliau stiprinti savo bendradarbiavimą su svarbia sujungiamumo srityje veikiančia organizacija ASEAN, remdama ASEAN pagrindinį 2025 m. sujungiamumo planą ir standartų konvergenciją jame, be kita ko, palaikydama vykstantį dialogą transporto srityje²². Galiausiai ES taip pat turėtų skatinti regionų bendradarbiavimą tvaraus sujungiamumo, kaip pagrindinio savo Vidurinės Azijos strategijos aspekto, klausimu.

¹⁹ Komunikatas *Įtinkama plėtros perspektyva ir didesnis ES įsipareigojimas Vakarų Balkanų šalims*, COM(2018) 65.

²⁰ Sofijos deklaracija (2018 m. gegužės mėn.). Pateikta adresu http://www.consilium.europa.eu/media/34776/sofia-declaration_en.pdf.

²¹ Įskaitant ASEM, ASEAN, Bengalijos įlankos daugiasektoriaus techninio ir ekonominio bendradarbiavimo iniciatyvą, Vidurinės Azijos regioninio ekonominio bendradarbiavimo programą, Pietų Azijos regioninio bendradarbiavimo asociaciją, Pietų Azijos subregioninio ekonominio bendradarbiavimo programą ir Šanchajaus bendradarbiavimo organizaciją.

²² Prireikus ES techniniu lygmeniu galėtų bendradarbiauti su Eurazijos ekonomine sąjunga ir jos valstybėmis narėmis, siekdama užtikrinti geresnę jų techninių reglamentų ir standartų konvergenciją su tarptautiniais teisės aktais ir standartais.

4.3. Tarptautinis bendradarbiavimas

Tarptautinis bendradarbiavimas atlieka labai svarbų vaidmenį nustatant teises sistemas ir konkrečias sujungiamumo formas. Kaip įsitikinta neseniai įgyvendinant ES vandenynų valdymo iniciatyvą, jis labai svarbus didinant šių sistemų tvarumą.

Vandenynų valdymas

ES yra įsipareigojusi užtikrinti laivybos laisvę ir tvarų vandenynų bei jūrų valdymą. 2016 m. lapkričio mėn. bendrame komunikate²³ pasiūlyta 50 patikimo, saugaus, švaraus ir tvaraus pasaulio vandenynų valdymo veiksmų, kuriais siekiama su pagrindiniais veikėjais užmegzti vandenynų partnerystes. Kartu su Pasaulio banku ES parengė mėlynosios ekonomikos plėtojimo sistemą, kuria, nustatant viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės investicijoms per 30 metų skirtą finansinio derinimo mechanizmą, pakrančių valstybėms, regionams ir bendruomenėms bus padedama pereiti prie mėlynosios ekonomikos.

Tarptautinės organizacijos²⁴ rengia **tarptautinius susitarimus ir standartus**. Siekiant kovoti su klimato kaita, aplinkos būklės blogėjimu, skatinti patekimo į rinką galimybes, laisvą bei sąžiningą prekybą ir užtikrinti **tinklų sąveikumą**²⁵, reikia užtikrinti jų vykdymą ir juos pripažinti. Bendrai patvirtintais tarptautiniais standartais užtikrinamas techninis derinimas, kuriuo sudaromos sąlygos įvairių tinklų sąveikumui. Tarptautinės ir Europos standartizacijos organizacijos²⁶ yra labai svarbios ES partnerės, užtikrinančios techninį derinimą Europoje ir Azijoje, paremtą susitarimu grindžiamu pramonės inicijuotų standartų rengimu. Komisija bendradarbiaus su šiomis organizacijomis ir atitinkamos pramonės atstovais, siekdama apsvaistyti būtinybę rengti su sujungiamumu susijusius standartus. Komisija plėš techninės paramos teikimą ir geriau derins veiklą su atitinkamomis tarptautinėmis organizacijomis ir užsienio partneriais, siekdama užtikrinti pagrindinių trečiųjų šalių įsipareigojimą laikytis šių standartų ir platesnį šių standartų patvirtinimą. Apskritai ES turėtų stiprinti savo bendradarbiavimą su tarptautinėmis organizacijomis, taip pat savo išorės atstovavimą, dalyvavimą ir koordinavimą.

Pagrindiniai 4 skyriaus veiksmai

Komisija:

- *stiprins bendradarbiavimą su atitinkamomis trečiosiomis šalimis, taip pat ES ir Kinijos jungčių platformoje, siekdama skatinti skaitmeninę ekonomiką, veiksmingas transporto jungtis ir pažangų, tvarų, patikimą bei saugų judumą, remdamasi TEN-T*

²³ Bendras komunikatas *Tarptautinis vandenynų valdymas.*, JOIN(2016) 49.

²⁴ Įskaitant Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizaciją, Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisiją (angl. UNECE) ir jos Vidaus transporto komitetą; geležinkelių transporto srityje – OTIF ir Geležinkelių bendradarbiavimo organizaciją (rus. OSŽD); energetikos srityje – Tarptautinę energetikos agentūrą ir Tarptautinę atsinaujinančiosios energijos agentūrą. Iš kitų pagrindinių pasaulinius įgaliojimus turinčių organizacijų būtų galima paminėti IMO, ICAO, Tarptautinę telekomunikacijų sąjungą (angl. ITU), o socialinių teisių srityje – Tarptautinę darbo organizaciją (TDO).

²⁵ Įskaitant, bet ne tik, UNECE Konvenciją dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimtą sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais, taip pat UNECE Espo konvenciją dėl poveikio aplinkai vertinimo tarpvalstybiniame kontekste ir šios konvencijos Strateginio aplinkos vertinimo protokolą.

²⁶ Tarptautinė elektrotechnikos komisija, Tarptautinė standartizacijos organizacija ir Tarptautinė telekomunikacijų sąjunga; Europos standartizacijos komitetas, Europos elektrotechnikos standartizacijos komitetas ir Europos telekomunikacijų standartų institutas.

tinklo plėtimu, ir skatins vienodas sąlygas investavimo srityje;

- *rems tvarų sujungiamumą su trečiosiomis šalimis palaikydama dialogą politikos ir vystymosi klausimais;*
- *stiprins bendradarbiavimą su atitinkamomis Azijos regioninėmis organizacijomis ir išbandys Azijai skirtus regioninio bendradarbiavimo sujungiamumo srityje metodus;*
- *bendradarbiaus su Europos ir tarptautinėmis standartizacijos organizacijomis bei nacionalinėmis jų narėmis, kad būtų galima kartu veiksmingai rengti reikiamus techninius standartus, taip pat tikslingai teikdama techninę paramą ir palaikydama techninį bendradarbiavimą;*
- *bendradarbiaus su Jungtinių tautų Europos ekonomikos komisija (UNECE), kad būtų suvienodinta teisinė prekių vežimo geležinkeliais Eurazijos žemyne sistema, taip pat su Tarptautinio vežimo geležinkeliais tarpvyriausybine organizacija (OTIF) ir Geležinkelių bendradarbiavimo organizacija (OSŽD), kad būtų išplėstas ES techninių specifikacijų ir saugos valdymo sistemų taikymas.*

5. Gausesnės ir geresnės investicijos į tvarų sujungiamumą

Į investicijų sujungiamumo srityje poreikius pasaulyje nėra pakankamai atsižvelgiama. Pasaulio Banko tyrimo dokumente nurodyta, kad neturtingiausiose šalyse šis poreikis, vertinant pagal procentinę dalį, yra didžiausias (sudaro vidutiniškai 12,5 proc. BVP); jose taip pat didžiausia išlaidų infrastruktūrai spraga (7,5 proc. BVP). Norint mažinti šį didelį investicijų trūkumą, reikia užtikrinti visapusišką požiūrį į finansus. Pirmiausia reikia geresnio vidaus išteklių sutelkimo, geresnių naudojimosi infrastruktūra kainodaros modelių ir reguliavimo sistemų. Tai pasakytina ir apie Aziją, kuriai būdingi dideli regioniniai skirtumai²⁷.

5.1. Naujas ir novatoriškas ES finansavimas sujungiamumui

Šiuo komunikatu nesiekama nustatyti investicijų plano, nors esamomis ir būsimomis ES finansavimo priemonėmis būtų galima pasiūlyti perspektyvų remti privačias investicijas į su sujungiamumu susijusius projektus.

Finansiškai remdama sujungiamumą ES jau yra pasiekusi gerų **rezultatų**²⁸. Finansavimas ir techninė parama infrastruktūrai ir sujungiamumui buvo užtikrinti naudojantis tokiomis geografinėmis investicinėmis priemonėmis kaip Kaimynystės investicinė priemonė (angl. NIF), Investicinė priemonė Vidurinei Azijai (angl. IFCA) ir Azijos investicinė priemonė (angl. AIF). Vien Azijos investicinė priemonė ir Investicinė priemonė Vidurinei Azijai, derinant dotacijas ir paskolas, nuo 2010 m. iki 2018 m. vidurio pritraukta daugiau kaip

²⁷ Inderst, George (2018). *Infrastructure Investment, Private Finance, and Institutional Investors: Asia from a Global Perspective*. Azijos plėtros banko institutas.

²⁸ Nuo 2014 m. iki 2018 m. vidurio Vakarų Balkanų investicinė priemonė pritraukta apie 2,4 mlrd. EUR investicijų į sujungiamumą, o Kaimynystės investicinė priemonė – apie 2,9 mlrd. EUR investicijų į sujungiamumą Rytų partnerystės šalims.

4,2 mlrd. EUR investicijų²⁹. Investicijų planas Europai taip pat teikia konkrečių galimybių bendroms investicijoms Europoje.

Kitai daugiametei finansinei programai (2021–2027 m.) Komisija yra pasiūlusi kelias naujoviškas priemones, kuriomis būtų galima paspartinti viešąsias ir privačiąsias investicijas į sujungiamumą. Į Komisijos pasiūlymą pirmiausia įtraukta išorės veiksmams skirta investicijų programa, grindžiama dabartiniu Europos darnaus vystymosi fondu³⁰ (jis yra įtrauktas į ES išorės investicijų planą ir yra taikomas Afrikai bei kaimynystės priemonėje dalyvaujančioms šalims), siekiant teikti finansavimą, kad būtų galima paskatinti papildomą viešąjį ir privatųjį kapitalą. Nors juo daugiausia dėmesio bus skiriama Afrikai ir ES kaimynystės priemonėje dalyvaujančioms šalims, dalis jo išteklių taip pat bus skiriama kitoms geografinėms vietovėms.

Be to, Komisija remia visas pastangas užtikrinti dar veiksmingesnę ir operatyvesnę su institucijomis ir veikla susijusią ES išorės investicijų sistemą, kad būtų galima atsižvelgti į pagrindinius mūsų investicinius uždavinius. Neseniai priimtame Komisijos komunikate³¹ atkreipiamas dėmesys į būtinybę bendradarbiauti tarptautiniu mastu, kad būtų galima kliautis finansavimo šaltinių deriniu, ypač sutelkiant daugiau privačiųjų investicijų, ir pabrėžiama, kad reikia kuo geriau pasinaudoti esamomis priemonėmis, pradedant nuo Europos darnaus vystymosi fondo. Šiame komunikate pagrindinės vystymosi finansavimo srityje veikiančios finansų įstaigos ir vystymosi institucijos raginamos stiprinti savo bendradarbiavimą.

Naujoviškas tarptautinio bendradarbiavimo finansavimas pagal kitą daugiametę finansinę programą (2021–2027 m.)

2018 m. gegužės mėn. Komisija pateikė pasiūlymą³² dėl kitos ES daugiametės finansinės programos. Į ją įtraukta priemonių, kuriomis siekiama skatinti investicijas, taip pat į tvarų sujungiamumą. Komisija siūlo naują platesnės pasaulinės aprėpties, įskaitant Aziją, išorės investavimo struktūrą³³. Ją taikant, kaip ir pagal jos pirmtakę, naudojantis stipresne ES garantija bus telkiamas viešasis ir privatusis finansavimas, kurį būtų galima papildyti dotacijomis ir paskolomis. Jei naujajai struktūrai bus pritarta, ja bus skatinamos tolesnės investicijos, taip pat į tvarų sujungiamumą. Padidinus, kaip pasiūlyta, ES mokslinių tyrimų biudžetą, bus padedama pereiti prie tvaresnių formų sujungiamumo.

ES turėtų stiprinti bendradarbiavimą su ES valstybių narių viešosiomis ir privačiosiomis finansų įstaigomis, įskaitant nepriklausomus fondus, ir stengtis geriau derinti veiklą su

²⁹ Pavyzdžiui, Europos investicijų bankas (EIB) prisideda 70 mln. EUR prie Vidurinės Azijos ir Pietų Azijos elektros energijos perdavimo ir prekybos ja projekto (CASA-1000), kurį įgyvendinant sudaromos sąlygos perduoti elektros energiją iš Kirgizijos ir Tadžikistano į Afganistaną ir Pakistaną.

³⁰ 2017 m. rugsėjo 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1601, kuriuo sukuriamas Europos darnaus vystymosi fondas (EDVF), EDVF garantija ir EDVF garantijų fondas.

³¹ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai ir Europos investicijų bankui *Veiksmingesnės investicijų už Europos Sąjungos ribų finansinės struktūros kūrimas*, COM(2018) 644.

³² Komunikatas *Šiuolaikiškas biudžetas Sąjungai, kuri apsaugo, suteikia galių ir gina. 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa*, COM(2018) 321. Komisijos komunikate *Veiksmingesnės investicijų už Europos Sąjungos ribų finansinės struktūros kūrimas* (COM(2018) 644) nustatyta pasiūlyta išorės investavimo struktūra.

³³ Žr. pirmiau 30 išnašoje nurodytą komunikatą.

jomis. Siekdamas skatinti tvarius finansus, ES ir Europos skolinančiosios įstaigos, laikydamosi Tvaraus augimo finansavimo veiksmų plano³⁴, taip pat turėtų gerinti dialogą su trečiųjų šalių viešosiomis ir privačiosiomis finansų įstaigomis. Šiuo veiksmų planu grindžiamos tarptautinių forumų diskusijos, kuriomis siekiama užtikrinti tvaresnę finansų sistemos valdymą. Komisija ragina Europos bankus, įskaitant viešuosius bankus, ir kitus ES nepriklausančių šalių bankus bendradarbiauti tvarių finansų klausimais ir keistis geriausia patirtimi. Ji taip pat remia įmonių socialinės atsakomybės iniciatyvas, kuriomis, finansuojant su sujungiamumu susijusius projektus, siekiama įgyvendinti tarptautinius standartus. ES remia Didžiojo septyneto (G 7), Didžiojo dvidešimtuko (G 20) ir EBPO procesus, kad viešųjų finansų įstaigų skolinimo praktika būtų suderinta su tvaraus sujungiamumo principais.

5.2. Tarptautinės partnerystės finansų srityje

Tarptautinės finansų įstaigos (TFI) ir daugiašaliai plėtros bankai (DPB) yra pagrindinė sudedamoji pasaulinės sujungiamumo finansavimo struktūros dalis. Europos investicijų bankas (EIB), kaip ES bankas ir investavimo partneris, ir Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas (ERPB) išplėtė savo skolinimo operacijas, todėl atvėrė naujų bendradarbiavimo galimybių. Tarptautinis valiutos fondas (TVR) ir Pasaulio bankas yra svarbūs partneriai bendradarbiaujant skolų tvarumo ir sujungiamumo srityse. ES taip pat turėtų stiprinti savo bendradarbiavimą su Azijos plėtros banku (angl. ADB) ir Azijos infrastruktūros investicijų banku (angl. AIIB) ir kartu užtikrinti, kad palaikant šiuos santykius būtų visapusiškai atsižvelgiama į ES prioritetus. Daugiašalių plėtros bankų parama labai svarbi įgyvendinant G 20 *Infrastruktūros kaip turto klasės veiksmų gaires*, o, plačiau taikant infrastruktūros valdymo platformas, būtų lengviau gerinti projektų įgyvendinimą³⁵. Reikėtų toliau gerinti ES narystės koordinavimą daugiašaliuose vystymosi bankuose.

5.3. Vienodos sąlygos įmonėms

Svarbiausios išankstinės sąlygos, kad įmonės galėtų plėtoti ir skatinti ES ir Azijos sujungiamumą, yra tinkamos vienodos sąlygos, susijusios su patekimu į rinką ir tiesioginėmis užsienio investicijomis; sąžiningumas ir skaidrumas viešųjų pirkimų srityje; nediskriminacinė rinkos praktika ir subalansuota intelektinės nuosavybės teisių apsauga³⁶. Todėl labai svarbu užtikrinti stiprias makroekonominio ir fiskalinio stabilumo sistemas, patikimą sektorių politiką ir reformas, visapusiškas metines ir vidutinės trukmės laikotarpio fiskalines ir biudžeto sistemas ir patikimo viešųjų finansų valdymo sistemas. ES toliau remia iniciatyvas, kuriomis užtikrinamos vienodos sąlygos verslui. Padaryti konkrečią pažangą būtų galima daugiau šalių prisijungus prie Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) **Sutarties dėl viešųjų pirkimų** (angl. GPA). Sparčiai priėmus Komisijos pasiūlymą dėl tarptautinės viešųjų pirkimų priemonės³⁷, partneriai būtų paskatinti prisijungti ir būtų labiau linkę prisiimti su patekimu į rinką galimybėmis susijusius įsipareigojimus. ES turėtų toliau skatinti partnerius per viešųjų pirkimų procedūras taikyti kokybės standartus ir atsižvelgti į gyvavimo ciklo sąnaudas.

³⁴ Komunikatas *Tvaraus augimo finansavimo veiksmų planas* COM(2018) 97.

³⁵ Pavyzdžiui, valdymo platformą SOURCE galima rasti fondo *Sustainable Infrastructure Foundation* svetainėje adresu <https://public.sif-source.org/>.

³⁶ Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai dėl prekybos ir investavimo kliūčių 2016 m. sausio 1 d. – 2016 m. gruodžio 31 d.

³⁷ Komisijos pasiūlymas dėl reglamento dėl trečiųjų šalių prekių ir paslaugų patekimo į Sąjungos viešųjų pirkimų vidaus rinką ir procedūrų, kuriomis remiamos derybos dėl Sąjungos prekių ir paslaugų patekimo į trečiųjų šalių viešųjų pirkimų rinkas, COM(2016) 34. Šį pasiūlymą šiuo metu svarsto Europos Parlamentas ir Taryba.

Norint užtikrinti vienodas sąlygas, taip pat reikės padidinti **eksporto kreditų sistemų** skaidrumą. Reikėtų panaikinti diskriminacinę praktiką. Tarptautinė eksporto kreditų darbo grupė turėtų nustatyti taisykles, kuriomis būtų užtikrinamos vienodos sąlygos įvairių šalių eksportuotojams.

ES ketina didinti savo **ekonominės diplomatijos**³⁸ srities pastangas Azijoje. Ji ketina remti Europos ir Azijos įmonių poreikius derinančias platformas, daug dėmesio skirdama mažosioms ir vidutinėms įmonėms, ir yra numačiusi įsteigti Europos ir Azijos sujungiamumui skatinti skirtą įmonių patariamąją grupę. ES turėtų toliau reklamuoti savo Europos investicinių projektų portalą (ateityje – portalą *InvestEU*), kuris užtikrina investavimo galimybių Europos Sąjungoje matomumą visiems suinteresuotiems investuotojams.

Pagrindiniai 5 skyriaus veiksmai

Komisija (ir, jei taikoma, vyriausiasis įgaliotinis):

- *lengvins Europos ir Azijos sujungiamumui skirtas investicijas, naudodamasi investicinėmis priemonėmis ir garantijomis, į šią veiklą įtraukdama Europos viešuosius bankus (EIB, ERPB ir valstybių narių nacionalinius bankus bei įstaigas) ir TFĮ, laikydamosi tarptautinių standartų ir užtikrindama vienodas sąlygas;*
- *stiprins ES bendradarbiavimą su Azijos plėtros banku ir Azijos infrastruktūros investicijų banku investicijų klausimais;*
- *įsteigs Europos ir Azijos sujungiamumui skatinti skirtą įmonių patariamąją grupę;*
- *primygtinai reikalaus gerinti skaidrumą rengiant viešuosius Europos ir Azijos infrastruktūros pirkimus, be kita ko, plačiau jungiantis prie PPO Sutarties dėl viešųjų pirkimų ir patvirtinant GPA standartus, ir remis specialių viešųjų pirkimų saityno svetainių kūrimą.*

6. Išvados

Šis bendras komunikatas sudaro ES strategijos dėl glaudesnių Europos ir Azijos sąsajų pagrindą. **Ši strategija grindžiama tvaraus, visapusiško ir tarptautinėmis taisyklėmis grindžiamo sujungiamumo principais.** Pagal šį požiūrį ES, semdamasi įkvėpimo iš savo vidaus rinkos, gerins sujungiamumo reguliavimo kokybę ir vienodas sujungiamumo sąlygas. Remdamasi su tarpvalstybiniu sujungiamu susijusia savo patirtimi, ji padės plėtoti transporto, energetikos ir skaitmeninius tinklus. Ji stengsis stiprinti savo partnerystes su trečiosiomis šalimis, regionais ir tarptautinėmis organizacijomis. Ji stiprins bendradarbiavimą švietimo, mokslinių tyrimų, inovacijų, kultūros, sporto ir turizmo srityse, kartu padėdama skatinti įvairovę ir laisvą idėjų srautą. Siekdama remti šią įvairią politiką ir veiksmus, ES turėtų naudotis visais savo finansinės programos švertais ir priemonėmis, kad galėtų paskatinti viešąsias ir privačiąsias investicijas į tvarų sujungiamumą. Kad ši strategija būtų sėkminga, taip pat bus svarbu sutelkti ES ir jos valstybių narių pastangas, siekiant gerinti kartu su Azijos partneriais įgyvendinamų sujungiamumo projektų ir programų komunikacinę, ženklų kūrimo ir rinkodaros veiklą.

³⁸ Diskusijoms skirtas Komisijos dokumentas dėl globalizacijos suvaldymo, COM(2017) 240.

Todėl Komisija ragina Europos Parlamentą, Tarybą, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetą, Regionų komitetą, Europos investicijų banką ir atitinkamus suinteresuotuosius subjektus aptarti ir remti šiame bendrame komunikate nurodytus veiksmus.